

УДК 35.071

Н. Є. Юрик, канд. екон. наук., доц., В. Л. Липська, О. Т. Ференц

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВИЗНАЧАЛЬНІ СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

N. Yuryk, Ph.D., Assoc. Prof., V. Lipskaya, O. Ferentz

DIFFERENT PUBLIC ADMINISTRATION SUBJECTS

Модернізація та розвиток інститутів, механізмів і моделей публічного управління є актуальною науковою та практичною проблемою для країн світу, для країн перехідного періоду, зокрема для України, яка спрямовується до змішаної формації та солідаристичної цивілізації. Становлення України як повноцінного конкурентоспроможного партнера у світовому цивілізаційному та формаційному просторі потребує наукового обґрунтування засад публічного управління: Публічне управління – це управління, що здійснюється на основі волевиявлення громади (колективу людей) та реалізується суб'єктами, визначеними громадою, для задоволення потреб і досягнення цілей громади як об'єкту управління. Задоволення потреб і досягнення цілей громади фактично означає функціонування та розвиток колективу людей. Наукове формулювання категорії “публічне управління включає уточнення певних наукових понять, а саме: Публічне управління – здійснення сукупності раціональних (тобто запрограмованих і виокремлених за певними ознаками із можливих з урахуванням стану зовнішнього середовища) впливів на функціонування та розвиток колективу людей на основі програми управління та інформації про поведінку та стан об'єкта управління, спрямованих на підтримку, поліпшення та розвиток об'єкту управління для досягнення наперед визначеної сукупності цілей. Суб'єктом і одночасно об'єктом управління є колектив людей – громада: це громада села, селища, району, міста, країни, світове товариство, а також суб'єкти громадянського суспільства, у тому числі недержавні (у тому числі об'єднані спільними інтересами) організації, професійні, конфесійні, корпоративні та інші об'єднання.

Саме управлінською ланкою суб'єктів управління виступають органи публічного управління: інституції, обрані шляхом прямих виборів та їх виконавчі структури; посадові та службові особи, обрані через прямі вибори; посадові та службові особи, призначені інституціями та їх виконавчі структури. Визначальними серед суб'єктів публічного управління є населення країни та групи інтересів. В умовах солідаристичної цивілізації та змішаної формації саме вони визначають, стверджують, контролюють та оцінюють прямим або представницьким способами: цілі суб'єктів громадянського суспільства, у тому числі органів публічного управління, стратегічні програмні рішення з їх досягнення; шляхи задоволення потреб колективу та вирішення значущих для спільноти поточних проблем; результативність і ефективність публічного управління. Важливого наукового і практичного значення набуває розмежування понять публічне управління та публічне адміністрування. Можна запропонувати, що публічне адміністрування – керування діяльністю апарату управління підприємством, установою чи організацією неприватної форми власності, у тому числі органу державної влади, органу місцевого самоврядування, суб'єкту громадянського суспільства. Засади публічного управління адекватні основним положенням змішаної формації та солідаристичної цивілізації та базуються на цінностях громадянського суспільства та демократизації суспільних процесів. У сучасних умовах України, коли громадянське суспільство, публічна сфера, багато складових політичної системи ще не повною мірою сформувалися, саме публічна політика має стати єдиним виразником загальних інтересів усіх верств суспільства. Через формування публічної політики та її

впровадженням інституціональним середовищем (інституціями та інститутами) публічного управління має формуватися солідарність між суспільством країни та державою як системою відносин, спрямованих на реалізацію цінностей суспільства та досягнення цілей публічної політики.

Велике значення мають поняття системності та інституціональності публічного управління, тобто застосування положень системного аналізу та синтезу і сучасних теорій інституціоналізму в теорії та практиці публічного управління. Вони розширюють її концептуальну основу. Концептуальні ідеї складають основоположні засади теорії публічного управління: публічне управління спрямоване на забезпечення загального блага, суспільного цінностей, цілей, інтересів і потреб; публічне управління виступає як цілісність управлінського процесу від ідентифікації інтересу та/чи потреби особи до оцінки результату їх вирішення: тобто управлінських процесів: ідентифікації інтересу та/чи проблеми особи, формування інтересів та/чи потреб громади (територіальної, професійної тощо) та їх представлення у публічній політиці, перетворення публічної політики демократичним шляхом у державну політику, реалізація державної політики механізмом держави та оцінювання суб'єктами публічної сфери результатів впровадження державної політики; публічне управління має системний і інституціональний характер, де системоутворюючим фактором виступають цінності, цілі та потреби колективу, громади та суспільства, відношення між суб'єктами публічної сфери мають характер взаємодії та взаємосприяння та регулюються суспільно визнаними інститутами (правилами, нормами, традиціями тощо) та інституціями (органами публічного управління); публічне управління – засіб консолідації громади та суспільства навколо бачення майбутнього громади та суспільства, національної ідеї тощо, а також засіб забезпечення солідарності громад і суспільства та держави у визначенні цінностей і цілей розвитку суспільства і шляхів їх досягнення, збереження тощо; публічне управління надає сутності управлінської діяльності характер спрямованості на цінності, цілі та потреби громади, відкритості, солідарності, раціоналізму та безпосередньої причетності особи до вирішення проблем громади; забезпечує результативність і ефективність управлінського процесу за рахунок доцільного та своєчасного використання ресурсів на основі сучасних методів управління; суб'єкти публічної сфери є органічними складовими єдиного публічного управлінського механізму та орієнтовані на цінності (у тому числі й соціальна справедливість), цілі, потреби громади та її окремих членів як споживачів послуг адміністративних структур публічного управління; результати діяльності публічної сфери, її складових і матеріальних додатків механізму публічного управління є основою оцінювання результативності та ефективності функціонування системи публічного управління та її суб'єктів; управлінська ланка публічного управління має бути організована у публічну службу відповідальну як перед громадянами, яким служить, так і перед політичним керівництвом за реалізацію публічної політики.

Література

1. Синявіна М. В. Публічне управління та публічна служба як результат демократизації державного управління / М. В. Синявіна // Публічне управління: теорія і практика. – Х.: зб. наук. пр. Асоціації докторів наук з державного управління, 2011. – № 3 (7). – С. 48–53.
2. Brunet P. La notion de service public / Pierre Brunet [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.france-jus.ru>.